

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **J. Ch.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, ve věci návrhu žalobce na ustanovení zástupce pro podání kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2018, č. j. 13 Ad 1/2018 - 20,

t a k t o :

Žalobci **se u s t a n o v u j e** zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2018, č. j. 13 Ad 1/2018 - 20, JUDr. Mgr. Slavomír Hrinko, advokát se sídlem Jičínská 10/2348, Praha 3.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud obdržel dne 11. 1. 2019 podání žalobce obsahující návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů pro podání kasační stížnosti a zastupování žalobce v následném řízení o kasační stížnosti proti shora uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“).

[2] Nejvyšší správní soud proto žalobci zaslal formulář *„Potvrzení a prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a pro ustanovení zástupce soudem“* a vyzval jej k jeho vyplnění (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2011, č. j. 4 Azs 22/2011 - 46).

[3] Dne 24. 1. 2019 doručil žalobce soudu oznámení České správy sociálního zabezpečení ze dne 17. 12. 2018 o zvýšení vypláceného důchodu (od splátky za leden 2019 se jedná o 9 102,- Kč), kopie dokladů o výplatě důchodu za období leden 2018 až leden 2019 a kopie poštovních poukázek na příspěvek na mobilitu za období leden až prosinec 2018 ve výši 550,- Kč měsíčně a na příspěvek na péči za totéž období ve výši 880,- Kč měsíčně.

[4] Dne 8. 2. 2019 doručil žalobce Nejvyššímu správnímu soudu dále vyplněný formulář, ze kterého vyplývá, že žalobce je nezaměstnaný, ve třetím stupni invalidity. Jeho jediný příjem představují sociální dávky. Průměrné měsíční náklady na bydlení pro 2 osoby činí 11 400,- Kč, na stravování 6 000,- Kč, výdaje na léky pak 2 500,- až 3 000,- Kč. Žalobce má dluhy v celkové výši cca 550 000,- Kč.

[5] Podle § 35 odst. 9 věty třetí zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) platí, že *požádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení.*

[6] Z uvedeného plyne, že návrh na ustanovení zástupce lze připustit ještě před podáním návrhu na zahájení řízení (v posuzovaném případě kasační stížnosti), a to za účelem zajištění toho, aby poskytnutá právní pomoc mohla působit reálně od počátku řízení (srov. rozsudek ze dne 27. 9. 2006, č. j. 2 As 2/2006 - 50).

[7] Navrhuje-li žalobce ustanovit zástupce ještě před podáním kasační stížnosti (a zahájením řízení o ní), je povinen též vymezit, co má být předmětem řízení, jež hodlá zahájit (srov. opět rozsudek č. j. 2 As 2/2006 - 50). Tuto povinnost žalobce splnil. Rovněž uvedl, z čeho usuzuje, že došlo k porušení jeho veřejných subjektivních práv (v rozporu se zákonem mu nebyl přiznán vyšší příspěvek na péči, přestože jeho zdravotní stav se zhoršil), přičemž dospěl k závěru, že městský soud posoudil věc nesprávně. Je tedy zřejmé, čeho se v řízení, jež hodlá zahájit, dožaduje.

[8] Podle § 35 odst. 9 věty první před středníkem s. ř. s. *navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.*

[9] Navrhovateli, který podal návrh na ustanovení zástupce, lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv.

[10] Co se týče první podmínky, podle § 36 odst. 3 věty první až třetí s. ř. s. platí, že *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.*

[11] V projednávané věci nebyly zjištěny okolnosti, na základě kterých by soud dospěl k závěru, že kasační stížnost, pokud by byla podána, lze v daném okamžiku považovat za *prima facie* zjevně neúspěšnou.

[12] Nejvyšší správní soud následně posoudil majetkovou situaci žalobce s ohledem na to, zda splňuje podmínky § 35 odst. 9 s. ř. s. a měl by dostatečné prostředky k zaplacení soudního poplatku (srov. rozsudek zdejšího soudu č. j. 4 Azs 22/2011 - 46). S ohledem na údaje plynoucí z písemného prohlášení žalobce dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že žalobce nemá dostatečné prostředky a byly by u něj naplněny důvody pro plné osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s., i pokud by v daném řízení nebyl od poplatku osvobozen ze zákona [§ 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů]. S ohledem na tvrzenou majetkovou situaci tedy žalobce splňuje první z podmínek, které je nutno splnit pro ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, tj. jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.

pokračování

[13] Rovněž druhá podmínka pro ustanovení zástupce, tj. nezbytnost zastoupení žalobce k ochraně jeho práv, je splněna. Pro řízení o kasační stížnosti totiž obecně platí, že stěžovatel musí být zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 před středníkem s. ř. s.). Zároveň nevyšlo najevo, že by žalobce měl vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie a kasační stížnost, pro jejíž podání navrhuje ustanovení zástupce, má směřovat proti rozhodnutí městského soudu ve věci samé (srov. výjimku z povinného zastoupení podle usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, č. 3271/2015 Sb. NSS).

[14] S ohledem na shora uvedené vyhověl soud návrhu a ustanovil žalobci k ochraně jeho práv JUDr. Mgr. Slavomíra Hrinka, advokáta se sídlem Jičínská 10/2348, Praha 3. Žalobce nepožádal o ustanovení konkrétní osoby. Při výběru zástupce proto soud zohlednil především vzdálenost sídla zástupce od adresy uvedené žalobcem, a to i s ohledem na skutečnost, že žalobce je dle svého tvrzení upoután na invalidní vozík. Soud přihlédl též ke specializaci zástupce na právo sociálního zabezpečení.

[15] Zastoupení advokátem, kterého Nejvyšší správní soud ustanovil pro řízení o kasační stížnosti, je omezeno jen na toto řízení (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 6. 2018, č. j. 8 As 167/2017 - 58, č. 3766/2018 Sb. NSS).

[16] Nejvyšší správní soud závěrem zdůrazňuje, že za situace, kdy navrhovatel požádá o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, dochází ke stavení lhůty pro její podání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 8. 2007, č. j. 2 As 81/2006 - 165). Dvoutýdenní lhůta pro podání kasační stížnosti běží ode dne doručení rozsudku krajského soudu žalobci (§ 106 odst. 2 věta první s. ř. s.), tj. ode dne 2. 1. 2019. Uvedená lhůta neběží od okamžiku podání návrhu na ustanovení zástupce (tj. ode dne 11. 1. 2019) do nabytí právní moci rozhodnutí o tomto návrhu (tj. do právní moci tohoto usnesení).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. března 2019

Mgr. David Hipšr
předseda senátu